

اسلام گنجینہ

مُعاری : « دینی برقیات ، حیاتی پردہ » در.

ییل ۱ - صائی ۱۱ ۸ شعبان ۱۳۳۲ مدیری : حلیم ثابت
۱۹ حیران ۱۳۳۰

ایشته ای اهل اسلام ! اوروپا لیرک الہ دوشن مملکتلرک صورت
تمدنلرینی یومثالدن کوروکتر .

صاریلی دورت طرفک خصم ایله ضعفک محسوس
اویان ای ملت اسلام که وقت کچه افسوس !

میرالای
راشد غالب

اسلامیک نجاتی

— ۲ —

اسلامیتک برانتقامی

— اسلامیت قارشوسنده مملکات دولتری —

آفریقاده اسلامیتک توسع وانتشارینک صورت وقوع وانکشافی کچنکی
مقالهده بیان ایلشدک . یودفعهده اوروپا دولترینک اسلام تبعه لرینه قارشو نه
صورتله حرکت ایلدکلرینی تدقیق ایده جکز .

اسلامیت ، غرب مدینتک توسیع نفوذ ایچون بحرأ قولاندیغی وسائطک
عکسه اوله رق برأ انتشار ایلدی . غرب مدینتک آفریقاده منتشر اسلامیت
ایله تماس حاصل ایتدیکی کوندن اعتبارأ آره لرندہ عظیم بر مجادله باش کوستردی .
فقط ضعفک اقتضا ایلدیکی ترک مخاصمات زماننده بیله اسلامیت ، انتقامی
حاضرله مقدن ، وقوت مادیه وهردرلو تضیقات جبرییه رغماً روح ووجدانی
واسطه اتخاذا ایلکدن احلا آریلادی . بحرسفید حوضه سنده بولتان عرب
وبرابرہ ایله مکنون مملکاتی بولتان آوروپا دولتری ایچون بر مسلمان سیاستی
اتخاذا ایتک لزوم واحتیاجی زمانمزدہ ضروری کوریلورایسه اسلامیتک آفریقای
مرکزیده ازموا له میان بر صورتده انتشاری سبیلہ بوحوالینک ده عین سیاسته
اداره اولغسی وجوب قضاکی تحتده اوله جنی محققدر .

مستملکات عالمده علاقہ دار بولنان ملتر آرمندہ آلمانیا و پورتکیز دولتوری، اسلام سیاستی طایمقدن و ضروریاتی تقدیر ایلمکدن تحاشی ایلمکری کوریلور. پورتکیز دولتی، ضعیفی، ومن القدییم کندینجه یرلشمش قالمش اولان برطاقم عندی و غیر معقول افکاری بولمئسندن، آلمانیا دولتی ایسه، بعض مسائل حیاتیہ نیک کندیسندن طلب ایلمیکی فعالیت اقتصادی فکرینک موجود اولمئسندن طولانی هرایکی دولت بر مقصد سیاسی تعقیب ایلمکدن زیاده مستملکاتلرنده بر مقصد مادی و اقتصادی کوزه تمکده درلر.

طرابلس غرب واریتره، و صومالی مستملکاتنده تمامیه اسلاملردن مرکب تبعه سی بولنان ایتالیا ایسه، مستملکاتی بولنان بیوک دولتوک شمدی یه قدر تعقیب ایده کلدکری مسالکدن بوسبتون آیری بر سیاست کوزه تدیکی احساس ایلمکده در. منافع اتانیه سندن *l'egoïsme d'intérêt* بشقه هیچ برشیدن غائبه سی اولیان بودولت، برجسارت فوق العاده ایله شمالده همجواری بولندینی فرانسه نی بیله کچمک ایستیور. حقوق سیاهی دن ماعدا هر دورلو حقوقی بخش ایتمک صورتیه (لیبی) عربلرینی ایتالیا نلشدیرمق خیالی بسلور. یکی وعین زمانده اسکی اولان بو استعمار اصولنک نتائج متقبه سنی کورمک ایچون براز انتظار ایلمک فائده دن خالی دکدر. زمان بزم کویستره جک که، فرانسه نیک (قولوتی) مستملکات سیاسته آیاق آتدینی هنکامده تعقیب ایتمک ایستدیکی بو (رومن سیاستک) مشهود اولان نتائج مشومه سنی، ایتالیا ده کورده جکدر.

فرانسه وانکلتره یه کلنجه: بوایکی دولت آفریقای غربیده عین وضعیته بولنیورلر. مستملکاتلرنده شایان تقدیر بر اصول تجربه وی استعماری استعمال ایلیورلر. بر طرفدن، المانیا و پورتکیزک یاپدقلرینک عکسنه اوله رق بر مقصد مالی و اقتصادی دن زیاده، یرلیرک منافع حقیقه لرینی ده نظر دقته آلمغله برابر بر مقصد سیاسی تعقیب ایلیورلر. مستملکاتلری هم کندیلری ایچون همده اهالی اصلیه ایچون اداره ایلیورلر. بناء علیه، اهالی محلیه نیک منافع حقیقه لرینه اشکارجه ضد اولان اصول استعماریدن بقدر الامکان اجتناب ایدرلر. دیگر طرفدن ایسه مشی مظفرانه سنده دوام ایدن اسلامیت قبائل تابعه یی یواش یواش

تحت نفوذینہ ادخال ایدیور . وبوضویرتہ مستملکاتلرینک ہر نقطہ نظرون
انکشافلرینہ یعنی دینی واجتماعی اولدییکی کی سیاسی واتصادی طریقہ
خطوہ انداز اولملرینہ ماعدہ ایدیورلر . کرحہ سالف الذکر فرانسہ وانکلتہ
دولتلی اساس اعتباریہ متحد یعنی مستملکاتہ یالکر کندی منافع شخصیلری
تأمین ایلمک مقصد وغایہ سی تطبیق ایلیوب ، بلکہ اہالی محلہ نک احتیاجاتی دہ
نظر دقتدن دور طومازلر ایسہدہ تفرعات اعتباریہ ، تطبیق ایلدکلری یزلی
سیاستہ politique indigène دہ مختلف ویکدیگریہ طیان طیانہ ضد
برطاقم اصول واساسات تطبیق ایلیورلر . ایشتہ بومہ تودلرک تفرعاتی تدقیق
ایتمک اوزرہ شیمدیلک یرلیرک احوال روجیہ واجتماعیلرینہ دائر مفید بعض
معلومات ویرمک لزوملیدر .

* *

عربستان وادیلرندن ظہور ایدن اسلامیتک مختلف اقوامدہ یرلشمی ؛
ایچنہ نفوذ ایلدیکی مملکتک حرمت وتوجہنہ مظهر اولسی ، اواقوامک عنفات
عرقیلریہ ، ممالکک آداب وعاداتہ توافق ایلمسندن ، وپانندہ اخذ موقع ایلدیکی
بوغنائک تخریب ویا تمامیہ احسانہ اصلا یناشامسندن منبعت اولمشدر . قرآن ،
مجرد عقائد وحکمیات مذہبیہدن عبارت اولیوب ، مسلمانارک حقوق سیاسیہ
ومدنیہلری نی ناظم برقانونیدر . تمدنی برجمیتک تشکله یارار بالجامہ قواعد مقتضیہ نی
جامعدر . واسع مساحہ سی ، عقائد واساساتک بساطت فوق العادیسنی ، بر
انسانک دین وعقیدہ نامہ مالک اولسی مقتضی اولان ہر درلو اساساتی حوی
بولنسی اعتباریہ اسلامیت ، شہلی ومتردی بعض ادراکاتک سیرنی بولنان
خیالپورانک مقاومتی کسر ایدر واوزرلرینہ بیوک برتأثیر اجرا ایلمہ یرمدت
قلیہ ظرقندہ اونی منسوبات وطرفدارانندن قیامخہ سعی ایلمہ . موجز ومختصر
بر قاج دستور ، قرآندہ موجود اولان افکار فلسفیہ ، دینیہ واخلاقیہ نی
آچیق براقائدہ ایلمہ بیان ایلمہ . بودستورلرک افادہ ایتدکلری معنای ایکی کلمہدہ
جمع ایلمہ : اللہک وحدتی ، محمد (صلعم) ک کندی طرقدن پیغمبر اولسی .
مقتضیات دینیہ سی دہ نماز ، اوروج ، حج وتوحید ، پیغمبرہ ایماندر . اسلامیتدہ

درجات رهبانیه یوقدر. یکدیگر ندن درجه یوقاری صنوف اجتماعیه ده موجود دکدر. دره بکلتک، تحکم اصلا یر بولامشدر. هر مسلمان جناب حق ایله کندسی آره سنده هیچ بر واسطه طایماز. وجداتی طوغریدن طوغری به الوهیتیه حال تماسه بولندیرور. مع مافیه محمد (صلم) ک توحیده دائر وضع ایتدیکی اسالر، عبده اصنام و مشرکتک پک ابتدائی و متدنی اولان اعتقادات و افکار لرینه کوره اولدقجه عالی برفکاری محتوی اولدینی ایچون بعض تسامح لر یامه دن تمامیه قبول اولنه مامشدر. مثلا بر بریلر ایله آفریقاده کی زنجیلر محمد (صلم) ک توحیده دائر ادعاسنی قبول ایلدکلری حالده اسکی عقیده لرینک بعضی تأثیر اتندن قورتیه مامشدرور. فقط توحیدی قبول وانکله ایمانده موجود اولان بوتفاوت اوقدر جزئی و اهمیت سزدور که اسلامیتک سیر خارق العاده سنه اصلا مانع اوله ماز. بونک ایچوندور که ساکن خطوه لرله آفریقانک صحرا لرینی قطع ایدن کاروانلرک کچدکلری بحر سفیددن (نیژرد) ه قدر متمدن اولان اراضیده اسلامیتک مبانی و آثار مشیده سی اظهار موجودیت ایلکده در.

زنجیلرک عنعناتنه موافق اوله رقی حرکتی وظیفه بیان اسلامیتک بو صورتله طرفداراننک عادات و طبایعیه ممکن اولدینی قدر اویمسندن اوچ نتیجه حاصل اولور. دینی نتیجه: اسلامیتی قبول ایدنلرک لایتزلزل بر اعتقاد و ایمانه مالک اولملری. اجتماعی نتیجه ده: بومنتدیلمرک، حق حاکمیه اهل و غیره صادقلره قارشو نفرت و استکراء بسللمکه مائل بر زمره کزیده به انتساب ایتلری طولانیسیله کندیلرند. بر حسن منخوت و محظوظیت طویللری. سیاسی نتیجه ایسه: مؤمنلر *les croyants* آره سنده برضمان عمومی و بر اخوت مغویونک موجودیتی در. اسلامیت حیات اجتماعی و شخصی نی. پک مهم بر صورتده تبدیل ایلر بتون مساعیسنی بر ظایفه مشترکیه حصر ایلر که بوده انسانلره بر ایده آن (ظایفه) جمعیتده بر موجودیت و بر اساس قدیم بخش ایلکدر بوسیدندور که اسلاملرده و تالی الخصوص موضوع بخش اولان آفریقازنجیلرند مریدلر بولنه ماز. هر تداک اوله غریب بر حال شکلنده تللی اولور که خصوصی احسانه بونلرک ایچنده کیسه عقل ایردیره من. بر اورداددن

مهم وشایان تدقیق بر نتیجه حاصل اولیور بوده تسلیق (naturalisation) در .
ایسته بعض خرسیان دولترك پت پرست ویا خرسیان اولان یرلیره مكافات
صورتنده بخش ایدیلا ن تسلیق مساعده سی اسلامك وبونلك (زنجيلرك) نظرنده
ارتداد ناقص یاخود سقوطدن بشقه برشی دكلدر .

حتی جزا ئرلیر ، تسلیق ایدلمش اولانلری محقرانه برتعیبرله توصیف ایلر
وبونلره (مسطرنی) یاخود (دونه) دیرلر . اسلامیت ایله خرسیانلقدن بریسنی
اختیار ایتمه دعوت ایدیلن برزنجی آفریقالی اونده طقوز نسبتده اسلامیتی
ترجیح ایلر بوزنجيلك ترجیحی ، متبوعلری بولنان خرسیانلیرك خرسیان
اولدینی تقدیرده کندینه مكافاة ویردکری هر درلو مساعداته برابر معاونت
تقدیه ، مکتبه اجرتسز تحصیل ایتك ، بلامشكلات تسلیق اولتویده همشهری
citoyen اولق کبی برچوق تسهیلاته رغماً واقع اولقده در . انتخابی اسلامیتده
تقرر ایتدیمی هیچ بر واسطه ، زیاده سیله مؤثر برقوت ، عقیده سنی اصلا
تبدیل ایتدیرمز. آفریقالی برزنجی یه ، خرسیانلق اقایم ثلاثه سیله ، غیرقابل
حل سرائیه ، یالکز مغلق وعقیم وبعضاً کندی احاطه سندن خارج بر دین
اوله رق کوزوکور دکل ، بلکه قبا ، وحشی و غیر مونس وقورتلیدی پت
پرستلك دیگر برنوعی اوله رق نمایان اولور .

انکچون اسلاملشمش برزنجی عقیده سندن غایله ممنون وبودینه انتسابندن
ومحمدك عائله سنه دخولیه بر درجه علییه اصعاد ایدلمش اولسندن کندی پك
بختیار کورور . بوکا علاوه اسکی دیتنده قالمش اولانلره خرسیانلره برحس
نقوت واستکراه طویار . قرآنك تقوق ورجحانیتك آوروپالیرجه تقدیر
اوتندیغه وبوسیدن امور دینه سنه مداخله ایده مادکلرینه یقیناً قناعتی واردر .
انکار الوهیه کلنجه : زنجی بونی اصلا خاطرندن کچیرمز اویله بر فکرك
وارد اوله بیلمسینه ایناتق ایسته مز . اعتقاد ایتدیکی اساساته قارشو
وقوعبولان هر درلو هجوم و تنقیداته او قدر شدید بر مقاومت کوستررکه خرسیانلق
لنه اجرای تشویقات ایدن مسیونرلرك ادعالرینه پروپاگاندا لرینه ، فکرنده یرلشوب
کوکلشمش اولان ومذهبنك باشلیجه دساترینی تشکیل ایدن بر صره تصدیقات
وقاعاتی ایله شدیداً مقابله ایلر .

قرآنك احكامنه نظر آين الاسلام اخوت مطلقه و مساوات حقيقيه موجود در .
اسلاميت برکونا درجات تشریفه و ترجیحیه بی قبول ایتمز . (فرانسز اختلالندن
اول بيله اخوت و مساوات اسلاميتك اساساتی تشکیل ایتشدر) .

ادای فريضه صلات ایچون جامعده طویلانوب برلشن اسلاملردن هیچ
بری دیگرینه برحق تقوق و رجحان ادعا ایدهنر خاقان ، چری ، شتربان ،
چوبان ، عین صفده اخذ موقع ایله اده لرنده بر فرق کوزتمز لر .

صوک بالقان محاربه سی ، هلالک بایراغی التنده طویلانوب بر رابطه معنویه
ایله باغلی اولانلرک نه درجه متکافل و براخوت عمومیه ایله متحسس اولدقلرینی
کوستردی . بلغار عرقندن اولان بوماقلری ، آفریقانک بربریلری ، آسیانک
تاتارلری ، ایران و افغانستانک ایدنلری ، پانجبابان هندولری ، جزائر
اوقیانوسیه تک اسلاملری ، هپ بونلر ، محاربه دن متأثر و داغدار اولدقلری پک
عیان بر صورتده تظاهر ایلدی . بوجاعاتک اک قوتلیسی واک منتظم تشکیلاته مالک
اولانی (هندستان جمعیت اسلامییه سی - All India Moslem league) در .
بوجعیت بالقان محاربه سنده بعضی آوروپا دولترینک شرق سیاستده ، مغلوب
بر موقعده قالمش اولان اسلامیتک علیهنده تجاوزی بر وضع آلدقلرینی کورمش
اولسه ایلدی ، بالطبع اجزای نفوذ و تأثیرندن خالی قالمازدی . نصل ده خالی قالمادی .
ذکری صد دنده بولندیغمز بتون بومسائل اسلامیتک تأثیرات سیاسییه صورتیله
حاصل ایلدیکی نتایجدر .

* *

سودانک اسلاملری ایچنده ذکر ایتدیگمز بوحسی تکافل موجود دکلدر .
یعنی پانسلا میزم فکری شمعیلاک یوقدر . (پانسلا میزم) د دائر آوروپاده و علی
الخصوص سیاست عمومیه تک اداره اولندیغی قطبلرده موجود اولان ذهاب
بوسبتون یا کلشدر . (پانسلا میزم) [*] اسلاملرک و بومسلکده مجاهده ایدنلرک

[*] (پانسلا میزم) ک ترکیه مقابلی « اتحاد اسلام » در حالبوکه بوتعبیر یا کلشدر اتحاد
امتراجی ، امتراج ده ایکی جسمک بریرده بولمنسی استلزام ایدر . حالبوکه عالمده بالجمله اسلاملرک
بریرده بولنملری و ایکی جسم فرض ایتدیگمز بریسی شرقده دیگریدی غریبده بولنان ایکی
مسلمانک امتراجی عادتاً مستحیله در . انکچون بوتعبیر برینه (تعارف مسلمین) لفظی قولانیلمسی
دها طوغری اولور طن ایدرم .

فکرینہ کورہ : مسلمانوں کے معارفہ سی ، عین حیاتیاتہ متحسین اولوں کی ، دنیائے
بر اوچندہ بولان بر اسلام مملکتیہ دیگر اوچندہ بولان دیگر اسلام مملکتی آرہ سندہ
بعد مسافہ یہ باقلمیہ زق بر مر بو طیت حسیہ و روحیہ نک موجودیتی و بر مسلمانک
فلا کتدن دیگر مسلمانک دہ متأثر اولیسی استلزام ایدن بو فکر تکافلک انکشافہ
خادم اولان بر مسلمانک . یوقسہ پانسلاہیزمک بتون اسلامک بر حاکمیت مادیہ
آئندہ و بر مملکت داخلندہ بولمونی ایجاب ایلیکنی دوشونمک واهی و متعاطسزدر .
ذاتاً اویاہ بر شینک قوہ دن فعلاہ جیقیمی مادہ مستبعددر .

سودان و آفریقای مرکزی مسلمانلری ، فطین بر عنصر فعالک بر مقصد
ملی اوغورندہ معاونت و تلقیناتہ محتاجدرلر . بونارک سیاست نقطہ نظرندن
خلفہ یہ مر بو طیتاری یک قاریشقدور . بونارک نظر نجه استانبول خلفہلری
بر قدرت اعجازیہی حائر اساطیری شخصیتلردور . فعلاً اطاعتلری ایسہ : دینک
اوجانی le foyer de la foi او اہرقی قالش اولان ایکی طریقہ متعصردور .
بو طریقہلردن بریسی موریطانیادہ قادریک دیگر ایسہ سنوسیلکلدور . سنوسی
شیخی ایتالیا مر خصلیہ بر قرال صفتیہ مذاکرات سیاسیہ کیریشیر . نفوذی
طرابلس غرب ، دارفور ، حزمی صحرائ کیر وادای و صمیمیدار اولان چار
سلطانی نہ شامادر .

ذکی و مدبر ، و امور سیاسیہ آشنا بر رئیس ظہور ایدوبدہ ، بوسیاء اقوام
ازہ سندہ تأثیر دینی سائیسیہ موجود اولان تکافل عمومی معین بر خایہ طوغزو
متخلم بر قوتلہ ایلر و اسہ آوروپا دولتلری کوچوک بر اختلاف ظہورندہ جہاد مقدمہ
معروض قالیرلر و اولوقت فرانسه ایچون اولدینی کی انکلتزہ و ایتالیا ایچون دہ
بو تہلکلی حال قیج و استیلا پولیتیقہ سنک ظلمت و زوالہ محکومیتنی حصولہ کتیرر .
- بیتدی -
نورفیس سورہی

محمد علی شاہ

مسلمانک تورکیسی

ہے سرسم مسلمان ! ہے غافل انسان !
الکدہ کی قرآن ؛ دیورک « اویان ! »